

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547
ของสภาผู้แทนราษฎร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทย

ประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
1. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี 1.1 ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ เป็นการวางแผนและจัดทำงบประมาณที่มุ่งเน้นถึงผลสำเร็จของการดำเนินงานที่มีเป้าหมายและยุทธศาสตร์เป็นสำคัญ กระทรวง/ทบวง กรมและหน่วยงาน ควรให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการให้บริการ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ผลผลิตและตัวชี้วัด ที่มีความครอบคลุมถึงบทบาท ภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างครบถ้วน สามารถสะท้อนถึงเป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม เหมาะสมกับงบประมาณที่ต้องใช้ในการดำเนินงานอย่างประหยัด โดยมีแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่จัดทำขึ้น โดยสอดคล้องกับศักยภาพ ความสามารถ ความเป็นไปได้ และความจำเป็นในการบริหารจัดการในแต่ละช่วงเวลาอย่างแท้จริง ที่สำคัญการกำหนดพันธกิจของบางหน่วยงานยังมีปัญหาเรื่องความชัดเจนและทับซ้อนกันอยู่ ขณะเดียวกันการกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละระดับก็ยังมีประสพปัญหาเกี่ยวกับความชัดเจนและเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวชี้วัดผลผลิตทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ 1.2 รูปแบบและข้อมูลรายละเอียดเอกสารงบประมาณ รายละเอียดเอกสารงบประมาณฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายที่นำเสนอต่อรัฐสภา เห็นควรให้มีการปรับปรุงการนำเสนอข้อมูล ทั้งภาพรวมและรายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญ ให้มีความชัดเจนเพียงพอสำหรับพิจารณาทำความเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลผลการดำเนินงานของหน่วยงานในปีงบประมาณที่ผ่านมาและปีงบประมาณปัจจุบัน เปรียบเทียบกับปีงบประมาณที่ขอตั้ง ตลอดจนรายละเอียดรายการสำคัญ ๆ ในแต่ละงบรายจ่าย	ทุกส่วนราชการ ทุกรัฐวิสาหกิจ

ประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
2. การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ❖ ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม สัมมนา ประชาสัมพันธ์ และการจ้างที่ปรึกษา การฝึกอบรมและสัมมนา ควรพิจารณาให้สอดคล้องและเกื้อหนุนกับกลยุทธ์ในอันที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายผลิตของหน่วยงาน มีการกำหนดหลักเกณฑ์และอัตราค่าใช้จ่ายให้หน่วยงานใช้เป็นกรอบในการขอตั้งงบประมาณที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรจำแนกลักษณะการจ้างตามประเภทของสื่อเพื่อให้มีแนวทางที่หลากหลาย เช่น สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ ฯลฯ ขณะเดียวกันก็ควรพิจารณาช่วงเวลาการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสม สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายในแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนระยะเวลาและความต่อเนื่องด้วย สำหรับการจ้างที่ปรึกษา ต้องเป็นไปตามความจำเป็นและพิจารณาแล้วว่าไม่สามารถดำเนินการได้เอง โดยบุคลากรของหน่วยงานหรือต้องใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยีเฉพาะทาง โดยตรวจสอบเปรียบเทียบอัตราค่าใช้จ่ายจากศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษาชาวไทย ของกระทรวงการคลังเพื่อความรอบคอบ และควรจ้างเฉพาะรายการที่มีความจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น ทั้งนี้บุคลากรของหน่วยงาน ควรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อดำเนินการต่อไปได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ควรให้หน่วยงานทำการประเมินผลและรายงานผล การดำเนินการฝึกอบรม สัมมนา ประชาสัมพันธ์ และการจ้างที่ปรึกษา ต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ในปีถัดไป เพื่อเป็นมาตรการในการตรวจสอบผลการดำเนินงานอีกทางหนึ่ง ❖ การจัดหาคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาครัฐจะต้องจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่แสดงถึงเป้าหมายในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงความเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้สามารถใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกันได้ โดยผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง (CIO) ของกระทรวงและหน่วยงาน จะต้องกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานตามแผนแม่บท และโดยที่การจัดหา	ทุกส่วนราชการ ทุกรัฐวิสาหกิจ

ประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
คอมพิวเตอร์ที่เป็นโครงการผูกพันงบประมาณหลายปี มักจะทำให้ได้ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ที่ล้าสมัย จึงเป็นสมควรให้จัดหาเป็นรายปีตามความจำเป็น เพราะจะทำให้ได้ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เป็นปัจจุบัน และเหมาะสมกับสภาพการใช้งานที่สำคัญหน่วยงานภาครัฐ ควรเน้นการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แทนการเน้นเฉพาะเรื่องการจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ในการนี้คณะกรรมการฯ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้ - การจ้างที่ปรึกษาพัฒนาระบบ ควรพิจารณาความเหมาะสมของระยะเวลาการจ้าง เพื่อป้องกันการสมยอมราคา เพื่อเป็นการประหยัดและรักษามลประโยชน์ของรัฐ สำหรับการพัฒนาระบบขนาดใหญ่อาจจำเป็นต้องจ้างที่ปรึกษาและผู้ควบคุมงานในกรณี ที่หน่วยงานนั้น ๆ ไม่มีผู้เชี่ยวชาญ บริษัทที่ปรึกษาควบคุมงาน ตลอดจนบริษัทผู้รับจ้างพัฒนาระบบจะต้องไม่ใช่บริษัทเดียวกัน- การจัดหาเครื่องพิมพ์ ควรเป็นเครื่องพิมพ์สำหรับกระดาษขนาดมาตรฐาน (A4) สำหรับการใส่กระดาษขนาดอื่น ๆ ที่มีปริมาณงาน ไม่มากนัก ควรจ้างเหมาดำเนินการแทนการจัดหาเองเพื่อประหยัดงบประมาณ ควรลดปริมาณการจัดซื้อเครื่องพิมพ์ โดยการใช้การพิมพ์โดย Network Printer ทดแทน และเพื่อเพิ่มความรวดเร็วในการปฏิบัติงานควรใช้การส่งข้อมูลทาง E-mail แทน- หน่วยงานภาครัฐที่มีการจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ เพื่อทดแทนของเดิม ควรรวบรวมของเดิมที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการใช้งาน หรือหมดสภาพการใช้งานแล้วส่งกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เพื่อนำไปบริจาคต่อไป- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ควรจัดทำแบบฟอร์มมาตรฐานรายละเอียดครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ให้หน่วยงานภาครัฐ แสดงข้อมูลเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ ซึ่งรวมถึงการจัดหา	

ประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
คอมพิวเตอร์ในงบเงินอุดหนุนด้วย ทั้งนี้ ในปีต่อไปไม่สมควรพิจารณาอนุมัติงบประมาณให้แก่หน่วยงานภาครัฐ ที่ได้รับงบประมาณไว้แล้วในปีก่อนแต่ยังไม่มีการจัดซื้อจัดหา - การจัดทำระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ควรกำหนดรูปแบบการเช่าเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการลดต้นทุนและให้หน่วยงานภาครัฐได้ใช้ทรัพยากรร่วมกันมากขึ้น ❖ ความครอบคลุมของแหล่งเงินนอกงบประมาณ รัฐวิสาหกิจ องค์กรของรัฐ และหน่วยงานอิสระ ตลอดจนองค์กรเอกชนที่ขอรับการอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน รวมทั้งส่วนราชการที่มีเงินรายได้ที่เป็นเงินนอกงบประมาณ ควรแสดงงบการเงิน รายละเอียดที่มาของแหล่งรายได้ และแผนการเงินเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ฯ ให้ชัดเจน เพื่อให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณเป็นไปโดยรัดกุม รอบคอบ สามารถตรวจสอบได้และดูแลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ❖ ใช้จ่ายลงทุน ปีงบประมาณ 2547 แม้ว่าภาพรวมรายจ่ายลงทุนจะเพิ่มสูงขึ้น แต่ส่วนหนึ่งเป็นไปเพื่อการบริหารงานมิใช่เพื่อให้บริการแก่ประชาชนโดยตรง ดังนั้น การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายลงทุน ควรคำนึงถึงประโยชน์โดยรวมของประชาชนเป็นสำคัญ มีการกระจายลงสู่พื้นที่ต่าง ๆ ให้ทั่วถึงและเป็นธรรม ตามความจำเป็นของลักษณะงาน เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายลงทุนมีประสิทธิภาพ ควรหลีกเลี่ยงการตั้งงบประมาณเพื่อให้หน่วยงานดำเนินการเอง หากงานดังกล่าวสามารถดำเนินการจ้างเหมาได้ และเห็นสมควรให้หน่วยงานภาครัฐบริหารจัดการงบประมาณในเชิงบูรณาการให้มากขึ้น เช่น กรมโยธาธิการและผังเมือง ควรกำกับดูแลการก่อสร้าง ให้แก่หน่วยงานที่ไม่สามารถดำเนินการได้เอง และสมควรให้บุคลากรของกรมดำเนินการสำรวจออกแบบแทนการจ้างเหมาให้มากที่สุด	

ประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการกิจการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
3. การดูแลประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี ❖ การเบิกจ่ายงบประมาณ ในปีงบประมาณที่ผ่านมาหน่วยงานต่าง ๆ มีอัตราการเบิกจ่ายงบประมาณค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะในส่วนของงบลงทุน... ในปี 2547 ควรวางแผนการบริหารงบประมาณตั้งแต่ต้นปี❖ หน่วยงานที่มีการก่อสร้างขนาดใหญ่ หน่วยงานภาครัฐควรพิจารณาฐานะทางการเงินและความมั่นคงของบริษัทผู้ดำเนินการประกอบการเสนอราคาที่เหมาะสมและควรมีการตรวจสอบความซ้ำซ้อนของบริษัทผู้ดำเนินการขอจดทะเบียนอนุญาต สำหรับการกำหนดราคาก่อสร้างของโครงการ ควรคำนึงถึงต้นทุนการดำเนินงานที่แท้จริงเหมาะสมกับแต่ละสภาพพื้นที่ด้วย เพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมและก่อให้เกิดประโยชน์ที่แท้จริงแก่สังคมโดยรวม❖ การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ ในปีงบประมาณ 2546 หน่วยงานต่าง ๆ มีการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ โดยเฉพาะงบลงทุนที่ได้ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาแล้วเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับที่ได้รับอนุมัติจากรัฐสภา ดังนั้นในปีงบประมาณ 2547 จึงควรควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ โดยดำเนินการตามยุทธศาสตร์และแผนงานที่ได้รับอนุมัติจากรัฐสภาอย่างเคร่งครัด	ทุกส่วนราชการ ทุกรัฐวิสาหกิจ
4. รัฐวิสาหกิจที่ได้รับงบประมาณประจำปีและไม่ได้รับงบประมาณ ให้รัฐวิสาหกิจ บริษัท หรือนิติบุคคลที่รัฐบาลจัดตั้ง และ/หรือถือหุ้นจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานทุก 6 เดือน และเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรต่อไป	ทุกรัฐวิสาหกิจ
5. การติดตามและการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ การติดตามและการประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ดังนั้น เพื่อให้การติดตามและการประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานต่าง ๆ ควรกำหนดตัวชี้วัดผลผลิตทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา และค่าใช้จ่ายที่ชัดเจน	ทุกส่วนราชการ ทุกรัฐวิสาหกิจ

ประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
เชื่อถือได้ เป็นไปตามมาตรฐานและครอบคลุมการดำเนินงานตามภารกิจทั้งหมดของหน่วยงาน ทั้งนี้ ควรนำผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณในปีที่ผ่านมากำหนดเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการควบคุมและติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อให้การใช้งบประมาณแผ่นดินมีความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์ต่อประชาชน นอกจากนี้ โครงการสำคัญ ๆ ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาล ควรมีการติดตามและการประเมินผลจากหน่วยงานภายนอกด้วย เพื่อประโยชน์ในการพิจารณางบประมาณในปีต่อไป	